

Evaluering af Det Europæiske År for Bekæmpelse af Fattigdom og Social Udstødelse 2010

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
1. Indledning	3
2. Sammenfatning.....	5
3. Centrale aktiviteter	7
4. Puljefinansierede aktiviteter	11
5. Synlighed og kendskab til EU-året 2010.....	16

1. Indledning

Europa-parlamentet og Det Europæiske Råd besluttede den 22. oktober 2008 at udpege 2010 til Det Europæiske År for Bekæmpelse af Fattigdom og Social Udstødelse - i det følgende benævnt *det europæiske år*. Beslutningen ligger i forlængelse af Det Europæiske Råds møde i Lissabon den 23. og 24. marts 2000, hvor landene blev enige om, at omfanget af fattigdom og social udstødelse var uacceptabelt, og hvor man derfor besluttede at arbejde for bl.a. større social samhørighed som et tiårigt strategisk mål.

Med en tilgang til fattigdom og social udstødelse som værende en bred, sammensat og flerdimensionel udfordring og med det overordnede mål at fremme anerkendelse og rettigheder, fælles ansvar og deltagelse, samhørighed samt engagement og handling har medlemslandene på fællesskabsplan og på nationalt plan gennemført møder og arrangementer, oplysnings-, pr.- og uddannelseskampagner, undersøgelser og rapporter om fattigdom og social udstødelse.

Til at varetage opgaven blev der i 2009 nedsat en styregruppe i hvert af de 27 medlemslande samt i Norge og Island. I Danmark bestod styregruppen af (daværende ministerier) Socialministeriet (formand), Beskæftigelsesministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Undervisningsministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. Der blev samtidig nedsat en følgegruppe bestående af en bred vifte af berørte parter¹, som styregruppen har rådført sig med i forbindelse med forberedelse og gennemførelse af året.

Den danske styregruppe har i henhold til EU-Kommissionens strategiske rammedokument udarbejdet et nationalt aktivitetsprogram for året, som blev godkendt af EU-Kommissionen den 9. november 2009 og som har dannet rammen for det europæiske år i Danmark. Budgettet for det europæiske år var på 4,3 mio. kr., hvoraf Danmark finansierede de 3 mio. kr. og EU-Kommissionen ca. 1,3 mio. kr. Det nationale aktivitetsprogram beskriver de danske udfordringer ift. fattigdom og social udstødelse, hvor der bl.a. er lagt vægt på, at bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse er et fælles ansvar, der kræver involvering af alle aktører: Politiske beslutningstagere på nationalt niveau, kommuner, regioner, virksomheder og interesseorganisationer samt den frivillige verden. Desuden beskrives de konkrete kampagneaktiviteter: Centrale aktiviteter primært varetaget af styregruppen og puljefinansierede lokale og regionale aktiviteter.

Ifølge aktivitetsprogrammet skulle effekten af den landsdækkende kampagne evalueres ift. tre dimensioner:

- Synlighed og kendskab til det europæiske år
- Konkrete resultater
- Deltagelse

Der var sat tre konkrete mål:

- At 250.000 personer i Danmark har hørt om det europæiske år ved udgangen af 2010.
- At der udarbejdes minimum 10 offentligt tilgængelige "produkter" (hjemmeside, publikationer, kampagnemateriale mv.) om bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse i forbindelse med det europæiske år.

---

¹ Fællesrådet for Tjenestemænd og Funktionærer FTF, European Anti Poverty Network i Danmark, Danske Regioner, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Handicap Organisationer, Børnerådet, Rådet for Socialt Udsatte, Statens Institut for Folkesundhed, Dansk Flygtningehjælp, Frivilligrådet, Rådet for Etniske Minoriteter, Dansk Socialrådgiverforening, Kommunernes Landsforening, Det Nationale Netværk af Virksomhedsledere.

- At minimum 20 organisationer og minimum 500 enkeltpersoner deltager i konferencer i forbindelse med det europæiske år.

Denne evaluering beskriver de centrale aktiviteter og resultaterne af dem. Dernæst beskrives de lokale puljefinansierede aktiviteter og resultaterne heraf. Endelig beskrives synligheden og kendskabet til året.

Evalueringen er en del af den samlede danske afrapportering til EU-Kommissionen om afviklingen af det europæiske år i Danmark. Den nationale evaluering vil indgå i den samlede afrapportering til EU-Kommissionen med frist den 30. maj 2012. Foruden den nationale evaluering vil den samlede afrapportering bestå af et spørgeskema, et telefoninterview med projektlederen, en liste over involverede organisationer og aktører, regnskab og en samlet konklusion samt evt. anbefalinger.

Den nationale evaluering er udarbejdet af styregruppen med eksterne bidrag fra hhv. Servicestyrelsen fsva. de lokale og regionale puljefinansierede aktiviteter og analysebureauet MEGAFON fsva. befolkningens kendskab til året.

2. Sammenfatning

Det europæiske år i Danmark har været gennemført af en styregruppe bestående af Socialministeriet (formand), Beskæftigelsesministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Undervisningsministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. Der har været holdt fire styregruppemøder og fem følgegruppemøder, hvor afviklingen af året er blevet tilrettelagt. Det centrale omdrejningspunkt i afviklingen af året har været det danske aktivitetsprogram, som blev godkendt af EU-Kommissionen den 9. november 2009.

Med en samlet budgetramme på 4,3 mio. kr. har der i henhold til aktivitetsprogrammet været gennemført aktiviteter i løbet af hele året. Aktiviteterne kan opdeles i centrale aktiviteter bestående af hhv. en åbnings- og afslutningskonference, hjemmeside, forskelligt audiovisuelt materiale, skriftligt debatmateriale og af medfinansiering af større landsdækkende aktiviteter målrettet særlige grupper. Desuden består aktiviteterne af puljefinansierede lokale og regionale aktiviteter i hele landet.

Den danske kampagne har været gennemført i overensstemmelse med retningslinjerne i EU-Kommissionens strategiske rammedokument med det formål at skabe debat om fattigdom og social udstødelse, inddrage relevante aktører og give enkeltpersoner, der oplever fattigdom og social udstødelse en mulighed for at komme til orde. Den danske kampagne har således været relevant.

Kampagnen har været effektiv ift. de opstillede mål. Den har således nået bredt ud til befolkningen som helhed og til særligt udvalgte målgrupper. Det er samtidig lykkedes at inddrage og involvere relevante organisationer og aktører i et tilfredsstillende omfang, hvilket fremgår af tabel 1 om kampagnens målopfyldelse og af afsnit 3 og 4.

Tabel 1 - Kampagnes målopfyldelse

	Mål som angivet i aktivitetsprogrammet	Opstillet mål	Realiseret mål	Målopfyldelse (pct)
1.	250.000 personer skal have hørt om det europæiske fattigdomsår ved udgangen af 2010	250.000	800.000 ¹	320
2.	10 offentligt tilgængelige "produkter" om bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse udarbejdes	10	20	200
3.	Minimum 20 organisationer deltager i konferencer i forbindelse med det europæiske fattigdomsår.	20	206 ²	1030
4.	500 enkeltpersoner ³ deltager i konferencer ⁴ i forbindelse med det europæiske fattigdomsår.	500	5377	1075

¹ Kilde: MEGAFON 2010

² Kilde: Deltagerliste fra åbnings- og afslutningskonferencen – deltagende organisationer. Deltagende organisationer i de puljefinansierede konferencer er ikke medregnet.

³ Det har ikke været muligt at opgøre det præcise antal af enkeltpersoner, da der ikke kan kontrolleres for evt. dobbelttællinger

⁴ Konferencer skal i denne sammenhæng forstås som *aktiviteter*, dvs. deltagere i såvel åbnings- og afslutningskonferencer, gå-hjem-møder samt deltagere i de puljefinansierede aktiviteter.

En del af aktiviteterne igangsæt i løbet af det europæiske år - enten med direkte støtte fra styregruppen eller aktiviteter igangsæt på eget initiativ - vil blive videreført efter årets afslutning. For de 38 projekter, der har modtaget støtte fra en af de tre ansøgningspuljer, gælder det for over 3/4 vedkommende, at projektets aktivitet forventes fortsat efter projektperiodens udløb. Det vides ikke, om projektet er oprettet i forbindelse med det europæiske år eller om der er tale om en supplerende af et eksisterende projekt.

Netværk og samarbejdsrelationer etableret som led i det europæiske år forventes ligeledes videreført efter årets udløb. Det gælder fx NGO-netværket Stopfattigdom.nu. Tre organisationer med aktiviteter i løbet af året er desuden blevet repræsenteret i det danske Kontaktudvalg, der koordinerer arbejdet med det danske nationale reformprogram ift. Europa 2020-strategien. Det drejer sig om Rådet for Socialt Udsatte, European Anti Poverty Network og Børnerådet.

Kønsperspektivet er til en vis grad tænkt ind ift. de puljefinansierede aktiviteter og i de centrale aktiviteter. Projekterne skulle ifb. med ansøgning af puljen beskrive, i hvilken grad kønsperspektivet var tænkt ind ift. projektet. I forhold til at skabe tilstrækkelig adgang og handicapvenlighed er det vurderingen, at dette i det store hele er opnået.

I kampagnen er der anvendt en bred vifte af kommunikationsplatforme, og det er lykket at nå både bredt og specifikt ud. Som et eksempel på det sidste kan Børnerådet og Undervisningsministeriets stilekonkurrence målrettet folkeskolens 8.-9. klasser fremhæves som et positivt eksempel på målrettet kommunikation. Kampagnen har benyttet sig af internettet og Youtube's muligheder for kommunikation. I forhold til de centrale kampagneelementers synlighed, så som åbnings- og afslutningskonference, stilekonkurrence, debatpjecer, logo osv., så er befolkningens kendskab til disse tilfredsstillende, viser MEGAFON's analyse. Befolkningens generelle kendskab til udvalgte kampagneelementer er på 3-7 pct. afhængig af aktivitet, svarende til i størrelsesordenen 126.000-311.000 personer.

Det er styregruppens samlede vurdering, at man fra dansk side har bidraget til EU-Kommissionens overordnede målsætning om at skabe debat om bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse i løbet af året på særdeles tilfredsstillende vis.

3. Centrale aktiviteter

Den danske afvikling af det europæiske år bestod af en række centrale aktiviteter, som styregruppen i større eller mindre grad var ansvarlig for. De væsentligste centrale aktiviteter og deres resultater beskrives i dette afsnit.

Åbnings- og afslutningskonference

EU-året 2010 blev indledt ved en åbningskonference den 21. januar 2010 i Madrid under det spanske EU-formandskab. Den officielle danske markering af det europæiske år var den 4. marts 2010 i form af en åbningskonference på Axelborg, København. Konferencen blev indledt af socialminister Benedikte Kiær. Derpå fulgte en paneldebat med Bettina Post, Dansk Socialrådgiverforening, Torben Tranæs, Rockwoolfonden, Jann Sjørnsen, Rådet for Socialt Udsatte, Susanne Larsen, Dansk Røde Kors, Claes Kastholm Hansen, kommentator for Berlingske Tidende. Efter frokosten fordelte deltagerne sig på tre workshops med temaerne: Redskaber og metoder til bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, Indikatorer for fattigdom og social udstødelse, og Hvordan bekæmper vi fattigdom og social udstødelse? Dagen blev rundet af af beskæftigelsesminister Inger Støjberg. Konferencen havde 209 tilmeldte repræsenterende NGO'er og myndigheder på primært social og integrationsområdet.

Åbningskonferencen bidrog til at sætte fokus på en række af de temaer, der er blevet diskuteret i løbet af året, bl.a. fattigdomsindikatorer, fattigdomsgrænser og særligt udsatte grupper. Der blev givet en række forskellige bud på bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse og på særlige indsatsområder.

Den fælleseuropæiske afslutning på det europæiske år var den 17. december 2010 i Bruxelles under det belgiske formandskab. I Danmark blev årets afslutning markeret ved en dagskonference den 30. november 2010 på Scandic Copenhagen. Dagen var delt i to med en række besøg hos sociale og beskæftigelsesrettede tilbud i København, hvor deltagerne fik mulighed for at drøfte konkrete problemstillinger med stedernes brugere og personale. Eftermiddagens program var en mere klassisk konference bestående af taler ved beskæftigelsesminister Inger Støjberg og socialminister Benedikte Kiær, to paneldebatter med hhv. Ellen Trane Nørby, daværende social- og ligestillingsordfører for Venstre, Mette Frederiksen, social- og familiepolitisk ordfører for Socialdemokraterne, Michael Ziegler, formand for KL's løn- og personaleudvalg og borgmester i Høje Taastrup Kommune og Jens Aage Bjørkøe, forstander og daglig leder af Kofoeds Skole. Den anden paneldebat om fattigdom i et nationalt og europæisk perspektiv bestod af Finn Kenneth Hansen, forsker ved Center for Alternativ Samfundsanalyse, CASA, Martin Ågerup, direktør for tænketanken CEPOS, Fritz von Nordheim Nielsen, fungerende Vicekontorchef, Kontoret for Social Beskyttelse og Sociale Serviceydelser, DG Beskæftigelse og Sociale Forhold, EU-Kommissionen. Endelig var der en prisoverrækkelse ved daværende undervisningsminister Tina Nedergaard ifb. med den nationale stilekonkurrence (se stilekonkurrence). Konferencens to dele havde i alt 172 deltagere og var bredt repræsenteret af NGO'er på social-, beskæftigelses- og undervisningsområdet. Samtidig deltog en del personer, der selv har oplevet fattigdom og social udstødelse, hvilket har været et væsentligt formål med året.

Selvom konferencen formelt markerede afslutningen på året og de mange aktiviteter og debatter, der er foregået i regi heraf, blev det fra flere af deltagerne fremhævet, at bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse også fremadrettet vil være et prioriteret indsatsområde.

Hjemmeside (www.euaar2010.dk)

En central aktivitet i det europæiske år har været etableringen af en officiel hjemmeside, der kunne fungere som primær informationskanal for projektet, aktiviteter og nyheder. Hjemmesiden skulle

skabe overblik over aktiviteterne i løbet af året samt give mulighed for, at forskellige organisationer kunne få adgang til at sætte fokus på deres egne initiativer.

Hjemmesiden skulle imødekomme følgende formål og muligheder for målgruppen:

- Samlingspunkt for information (faktuelle informationer)
- Information om aktuelle aktiviteter og igangværende indsatser
- Skabe inspiration til arbejdet
- Fremme samarbejdsrelationer

De to vigtigste elementer på hjemmesiden var en dynamisk aktivitetskalender og en nyhedsstrøm. Aktivitetskalenderen gav mulighed for i princippet at alle interessenter kunne få udgivet en aktivitet på siden. En aktivitet skal opfattes bredt og kunne være alt fra udgivelsen af en rapport til en sportsevent. Sekretariatet bag det europæiske år stod for sorteringen og publicering af alle indkomne forslag. Nyhedsstrømmen tog udgangspunkt i en generel nyhedsopdatering og i et nyhedsbrev, der udkom hver 14. dag året igennem. Det mest centrale tal omkring aktiviteter fremgår af tabel 2.

Tabel. 2 – Hovedelementer for den officielle hjemmeside

Antal aktiviteter formidlet via euaar2010.dk	73
Antal abonnenter på nyhedsbreve	223
Antal nyheder formidlet på siden	27
Antal henvendelser via mail fra hjemmesiden	368
Antal besøgende i løbet af året	4358

Hjemmesiden blev lanceret i en statisk udgave i november 2009 og efterfulgt af den mere dynamiske udgave i det tidligere forår 2010. Nyheden om lanceringen blev primært rettet mod de umiddelbare målgrupper for året; typisk de organisationer, der selv ville gennemføre aktiviteter for året samt andre aktører, der arbejder med fattigdomsproblematikken.

I perioden 1. januar til 31. december 2010 har 4358 personer besøgt hjemmesiden og de har hver især i gns. kigget på 3-4 sider på hjemmesiden. Det mest populære indhold på hjemmesiden har været siderne om aktiviteter og aktuelle (nyheder) informationer fra det europæiske år. Desuden viser statistikken, at nyhedsbrevene efter hver udsendelse har fordoblet trafikken.

De hjemmesider, der har sendt flest besøgende til euaar2010.dk, er www.stopfattigdom.nu. Bag Stopfattigdom.nu står bl.a. Socialpolitisk Forening og European Anti Poverty Network. Desuden har Socialministeriets og Beskæftigelsesministeriets hjemmesider samt EU-Kommissionens fælleseuropæiske hjemmeside genereret meget trafik.

Debatpjese

En væsentlig del af årets formål med at skabe opmærksomhed om fattigdom og social udstødelse har været udgivelsen af debatpjecen "Fattigdom og social udstødelse – debat om indikatorer", oktober 2010. Ifølge det officielle aktivitetsprogram for året var det hensigten at udgive en pjese med nøgletal om fattigdom, men i lyset af at VK-regeringen i foråret 2010 besluttede at igangsætte et arbejde med udvikling af retvisende fattigdomsindikatorer, besluttede styregruppen efter drøftelse med følgegruppen at udarbejde en debatpjese om indikatorer, som kunne bruges som inspiration i det videre arbejde med VK-regeringens indikatorarbejde. Debatpjecen indeholder en generel beskrivelse af metoder til måling af fattigdom, mens hoveddelen af pjecen består af debatindlæg med forskellige synspunkter og bud på relevante indikatorer på hhv. social-, beskæftigelses-, sundheds- og uddannelsesområdet. Bidragsyderne til pjecen er Jann Sjursen, Rådet for Socialt Udsatte, Per K Larsen, European Anti Poverty Network, Finn Breinholt Larsen, Region Midt og Ole Meldgaard, Koføeds Skole.

Pjecens oplag var på 1500, og den blev sendt til relevante aktører og tilbud i landet og blev desuden uddelt ifb. med todageskonferencen "Den alternative fattigdomskonference" på Kofoeds Skole og til den officielle afslutningskonference for året. Pjecen har givet et samlet overblik over de forskellige metoder til måling af fattigdom. Samtidig har pjecen med bidrag fra centrale aktører givet bud på, hvordan fattigdom bekæmpes mest hensigtsmæssigt på forskellige områder. Pjecen kan downloades via hjemmesiden euaar2010.dk.

Pjece med livshistorier

En væsentlig del af formålet med at skabe opmærksomhed om fattigdom og social udstødelse er at give mulighed for, at personer, der selv har oplevet fattigdom og social udstødelse eller pt. gør det, får mulighed for at komme til orde. Med dette hensyn udgav styregruppen i november 2010 en pjece med livshistorier om fattigdom og social udstødelse. Pjecen bestod både af en række skriftlige interview med personer, der enten er eller har befundet sig i en vanskelig situation og af livshistorier om borgere, hvis liv i øjeblikket er præget af en oplevelse af fattigdom og social udstødelse. Det er der kommet en række personlige historier ud af, som dels giver de berørtes bud på, hvorfor nogle bliver fattige og socialt udstødte, men også hvad der for lige netop dem har betydet, at de er kommet videre. Pjecens oplag var på 1000, og den blev sendt til relevante aktører og tilbud i landet og blev desuden uddelt til afslutningskonferencen for året. Pjecen kan downloades via hjemmesiden euaar2010.dk.

Videoklip

For at nå en bredere målgruppe end blot deltagere ved diverse centrale og lokale arrangementer og for at give socialt udsatte en mulighed for at komme til orde bestilte styregruppen videojournalist Lise Juel Pedersen fra ANTV til at producere en række videoklip med forskellige borgeres udtalelser om fattigdom og social udstødelse. Videoklippene (6 stk.) blev filmet den 2. august 2010 på Brugernes BaZar, et arrangement for socialt udsatte grupper, bl.a. misbrugere, hjemløse, sindslidende m.fl. Ligeledes har Socialministeriet produceret nogle videoklip (3 stk.) med hhv. Jens Aage Bjørkøe, forstander for Kofoeds Skole om "Den nye fattigdom" og med repræsentanter fra to af de 38 puljefinansierede projekter. Det drejer sig om projekt "Mit liv – mit valg" og projekt "Ruder Knægt". Alle klippene findes på Youtube.com og er blevet vist ca. 1200 gange.

Savn

For at nå gruppen af børn og unge valgte styregruppen at medfinansiere Socialpolitisk Forenings udgivelse af folderen "Savn – fortællinger om børn og fattigdom." Folderen med et oplag på 1000 henvender sig til børn i skolealderen og rummer en række fortællinger om børns oplevelse af fattigdom. SAVN blev af Socialpolitisk forening lanceret på Brugernes Bazar. Efterfølgende er SAVN uddelt til arrangementer i forbindelse med det europæiske år. Organisationer som Red Barnet og Frelsens Hær har rekvireret hæftet og har bl.a. brugt det i forbindelse med uddannelse af frivillige. I forbindelse med en tegnekonkurrence, hvor børn blev bedt om at beskrive deres oplevelser af fattigdom og social udstødelse, er der sendt ét eksemplar til alle folkeskolerne på Lolland og Falster. Derudover er der uddelt klassesæt til udvalgte 5. og 6. klasser på skoler i Sydhavnen, Tingbjerg, Hellerup og Brørup. Skolerne har alle arbejdet med temaer om fattigdom og social udstødelse.

Co-finansiering af dansk deltagelse i Social Inclusion Games 2010

For at nå gruppen af socialt udsatte med tilbud, der som supplement til øvrige tilbud kan være med til at bringe dem ud af fattigdom og social udstødelse, støttede Socialministeriet den danske deltagelse i Social Inclusion Games i Holland i august 2010 – et internationalt idrætsstævne over 7 dage for deltagere, som alle er socialt udsatte. 746 deltagere – fordelt i 15 busser – udgjorde den danske delegation.

Stilekonkurrence

I anledning af det europæiske år indgik Børnerådet og Undervisningsministeriet et samarbejde om et undervisningshæfte, der skulle sætte fokus på, hvad fattigdom og social udstødelse er. Hæftet var målrettet landets folkeskoler og indeholdt cases, bidrag fra politikere og fakta, som tilsammen gav eleverne mulighed for at reflektere over og diskutere fattigdom og social udstødelse. Der var også mulighed for at deltage i en national stilekonkurrence. Undervisningshæftet blev bl.a. annonceret i lærernes fagblad "Folkeskolen", som udsendes til Danmarks Lærerforenings medlemmer, der tæller ca. 92.900 medlemmer. Materialet kunne bestilles hos Børnerådet.

220 uddannelsesinstitutioner bestilte materialet. Børnerådet har udsendt materialet til 300 klasser i folkeskoler fordelt over hele landet. Det er vanskeligt at vurdere, hvor mange elever, der har arbejdet med materialet, da det er usikkert, om det udsendte materiale er blevet anvendt. Det er ligeledes vanskeligt at sige hvor mange, der har anvendt materialet i PDF format downloadet fra hjemmesiden. Konkret blev der indleveret 250 stile i stilekonkurrencen. Nogle klasser valgte imidlertid at tilmelde en enkelt elevs stil, nogle valgte at skrive en fælles stil, mens andre valgte at indsende stile fra flere af klassens elever. Skoler fra hele landet deltog i konkurrencen. Vinderen af stilekonkurrencen blev Amalie Paarup Krebs fra 8.a N. Zahles Gymnasieskole. Vinderstilene findes på hjemmesiden www.euaar2010.dk.

Gå hjem møder

Som led i aktivitetsprogrammets centrale og debatskabende arrangementer indgik styregruppen et samarbejde med det europæiske fattigdomsnetværk EAPN om at holde en række tematiserede gå hjem møder om fattigdom og social udstødelse på hhv. Socialministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriets fagområder. Der blev afholdt tre møder med temaerne:

Frivillige organisationer og bekæmpelse af fattigdom og social eksklusion (mandag den 15. november 2010 i Socialministeriet).

Fattigdom og Sundhed (fredag den 19. november i Sundhedsstyrelsen).

Fattigdom og arbejde (onsdag den 24. november i Arbejdsmarkedsstyrelsen).

131 personer var tilmeldt møderne.

4. Puljefinansierede aktiviteter

I forbindelse med det europæiske år blev der i november 2009 udmeldt en pulje på 2,3 millioner kr., hvor der kunne søges til projekter, der havde karakter af oplysende og debatskabende arrangementer, undersøgelser eller forsøgsprojekter med konkrete initiativer til bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse. For at komme i betragtning til midler, skulle projekterne sætte fokus på at fremme social inklusion med afsæt i mindst en af de følgende dimensioner: Det sociale, sundhedsmæssige, beskæftigelsesmæssige, undervisningsmæssige eller integrationsmæssige område. Der var stor interesse for puljen, og Socialministeriet modtog i alt 139 ansøgninger, hvoraf 38 blev indstillet til støtte. Den samlede pulje var underinddelt i tre puljer A, B og C.

Pulje A: Lokale projekter i kommuner og regioner

Puljen kunne søges af kommuner og regioner selv eller i samarbejde med NGO'er og virksomheder til projekter og aktiviteter, der havde til formål at iværksætte nye aktiviteter til bekæmpelse af social udstødelse indenfor kommunens eller regionens geografiske område. Der kunne søges op til 200.000 kr. per projekt.

Pulje B: Lokale eller landsdækkende projekter og aktiviteter af organisationer, der udfører frivilligt arbejde

Puljen kunne søges af lokalt baserede eller landsdækkende frivillige organisationer. Der kunne søges støtte til konkrete aktiviteter, der var egnede til at fremme inklusion i samfundet og bestod af samarbejde på tværs af sektorer, herunder mellem frivillige aktører og virksomheder. Der kunne søges op til 100.000 kr. per projekt.

Pulje C: Lokale oplysende og debatskabende arrangementer

Puljen kunne søges af privatpersoner eller organisationer, som eksempelvis uddannelsesinstitutioner og arbejdspladser, til at arrangere oplysende og debatskabende arrangementer, der havde til formål at finde egnede metoder eller initiativer til at fremme inklusion i samfundet, herunder fremme af virksomheders sociale ansvar og af den enkelte borgers personlige ansvar for sine medmennesker i relation til bekæmpelse af social udstødelse. Der kunne søges op til 25.000 kr. per projekt.

Puljernes resultater

På baggrund af projekternes besvarelse af et standard spørgeskema i foråret 2011 har Servicestyrelsen for styregruppen evalueret projekternes samlede resultater.

Projekterne i pulje A og B tager udgangspunkt i flere af de mulige dimensioner sundhed, social inklusion, beskæftigelse, integration og undervisning. I pulje A og B er der dog en lille overvægt af projekter der beskæftiger sig med fremme af social inklusion. I pulje C tager 60 % af projekterne udgangspunkt i enten integrationsdimensionen eller social inklusion.

De projekter, der tager udgangspunkt i fremme af social inklusion, omfatter meget forskelligartede projekter, som fx tryghedsarbejde i sociale boligområder, integration af udsatte grupper på arbejdsmarkedet, alternativ fattigdomskonference, netværk for danskere med etnisk minoritetsbaggrund mm.

Projekterne gennemførte en lang række aktiviteter, dog var der flest projekter, der arbejdede med hhv. oplysnings- og debatmøder, kursus/publikation/konference, diverse aktiviteter (se beskrivelse af "fremme af social inklusion" ovenfor).

Pulje C havde næsten udelukkende projekter med fokus på aktiviteterne kursus/publikation/konference, og det bidrager til, at andelen af disse aktiviteter er på 49 % på tværs af de tre puljer.

63 % af projekterne oplyser, at deres målgruppe i høj grad blev omfattet af projektet. De resterende projekter nåede deres målgruppe i nogen grad eller mindre grad.

Pulje A havde ca. 995 deltagere i alt, pulje B havde ca. 1559 og pulje C havde ca. 1315. Det giver et samlet deltagerantal på i alt ca. 3869 personer (Det har ikke været muligt at kontrollere for evt. dobbelttællinger).

80 % af projekterne angiver at deres formål i høj grad er blevet opnået. De resterende projekter har enten opfyldt deres formål i nogen eller mindre grad.

60 % af projekterne angiver, at de har tænkt kønsdimensionen ind i deres projekt. Ifølge vejledningen til ansøgningen til puljen skulle det fremgå, i hvilken grad kønsperspektivet var indarbejdet i projektet.

Kvantitative data

Nedenfor er følgende opgjort: Antal projekter og deres fordeling på ansøgningspuljerne, bevillingsmodtagere i de tre puljer, formål, aktivitetstyper, hvorvidt målgruppen blev nået, antal projektdeltagere og involverede organisationer samt selv vurderet målopfyldelse.

38 projekter fik oprindelig bevilling, men tre bevillinger er siden bortfaldet. Der er således gennemført 35 projekter. Projekterne fordeler sig på de tre puljer som vist i tabel 3.

Tabel 3 - Antal projekter og deres fordeling på ansøgningspuljerne

Pulje	Antal
Pulje A	9
Pulje B	11
Pulje C	15
Total	35

Bevillingsmodtagerne har været i overensstemmelse med puljernes ansøgerkreds og udgør tilsammen en bred kreds af relevante offentlige myndigheder, organisationer og foreninger, hvilket fremgår af tabel 4. Virksomheder og private personer har ikke været en del af bevillingsmodtagerne, da de ikke har ansøgt puljen

Tabel 4 - Bevillingsmodtagere fordelt på puljerne

PULJE A - bevillingsmodtagere	Antal
Kommune	5
Kommune - udsatteråd	1
Kommune - ungdommens uddannelsesvejl.	1
Region	1
Region - hospital	1
Total	9

PULJE B - bevillingsmodtagere	Antal
Landsorganisation	4
Alkoholmisbrugsorganisation	1
Politisk organisation	2

Børneorganisation	2
Brugerorganisation	2
Total	11

PULJE C - bevillingsmodtagere	Antal
Boligsocial forening	2
Social højskole	1
Skole	2
Botilbud	1
Landsforening	5
Privat virksomhed	1
Anden lokal forening	1
Oplysningsforbund	1
International organisation	1
Total	15

Projekterne kunne søge midler med afsæt i mindst en af følgende dimensioner:

- Integrationsfremme
- Undervisningsfremme
- Fremme af social inklusion
- Beskæftigelsesfremme
- Sundhedsfremme

Tabel 5 viser, at de 5 forskellige formål spillede en rolle i alle 3 puljer. I alle 3 puljer var fremme af social inklusion det mest anvendte formål, tæt efterfulgt af integrationsfremme. 11 af 35 projekter havde mere end et formål.

Tabel 5 - formål i projekterne – dimensioner

	Integration	Undervisning	Inklusion	Beskæftigelse	Sundhed	Mere end 1 dimension
----- antal projekter -----						
Pulje A	2	2	6	2	0	2
Pulje B	3	4	7	2	5	4
Pulje C	7	3	8	1	2	5
Total	12	9	21	5	7	11

Tabel 6 viser, at pulje A og B omfattede projekter med en række forskelligartede aktiviteter. Derimod har projekterne i pulje C udelukkende haft aktiviteter, der omhandlede oplysningsmøder, debatmøder og konferencer, hvilket er i overensstemmelse med, at projekterne fra pulje C havde til formål at iværksætte oplysende og debatskabende arrangementer.

Tabel 6 - Aktiviteter i projekterne

	1	2	3	4	5	6	7	8	Total
Pulje A	0	1	2	1	4	0	0	1	9
Pulje B	0	1	3	4	2	1	0	0	11
Pulje C	1	0	0	12	0	0	2	0	15
Total	1	2	5	17	6	1	2	1	35

1 = filmforevisning, 2 = kursus, 3 = kursus + publikation/konference/andet, 4 = oplysnings- og debatmøde m.v., 5 = diverse, dvs. en bred vifte af aktiviteter, 6 = publikation, 7 = konference, 8 = netværksgruppe

Tabel 7 viser, at 8 ud af 9 projekter i pulje A nåede deres målgruppe, og at størstedelen af projekterne i pulje B ligeledes nåede deres målgruppe. Derimod nåede mere end halvdelen af projekterne i pulje C kun delvist deres målgruppe. Dette skyldes tilsyneladende, at færre personer end forventet deltog i en del af pulje C projekternes møder og konferencer.

Tabel 7 - Blev projekternes målgruppe nået?

	Pulje A	Pulje B	Pulje C	Total
Målgruppe delvist nået	1	4	8	13
Målgruppe nået	8	7	7	22
Total	9	11	15	35

Puljerne rummer projekter med alsidige aktiviteter, hvoraf nogle har forholdsvis få brugere i længerevarende forløb og andre projekter har aktiviteter (typisk møder og konferencer), der samler flere hundrede deltagere på en enkelt dag. Som det fremgår af tabel 8 har projekterne tilsammen haft 3869 deltagere og involveret 411 organisationer.

Tabel 8 - Antal projektdeltagere og antal involverede organisationer

	Antal deltagere	Antal organisationer
Pulje A	995	94
Pulje B	1559	200
Pulje C	1315	117
Total	3869¹	411¹

¹ Der har ikke været mulighed for at kontrollere for evt. dobbelttællinger.

Som det ses i tabel 9, oplyser langt de fleste af projekterne i pulje A og B, at de har opfyldt deres mål. I pulje C har 4 ud af 15 projekter kun delvist opnået deres mål. I alt giver det en målopfyldelse på 80 % på tværs af de tre puljer.

Tabel 9 - Målopfyldelse

	Pulje A	Pulje B	Pulje C	Total
Målopfyldelse opnået	7	10	11	28
Målopfyldelse opnået i nogen grad	1	1	4	6
Målopfyldelse opnået i mindre grad	1	0	0	1
	9	11	15	35

Kønspektiv

Projekterne blev også spurgt, om kønspektivet var tænkt ind i projekterne. 21 projekter ud af det samlede antal på 35 gennemførte projekter, dvs. 60 %, tilkendegiver, at kønspektivet har været indtænkt. 11 projekter, dvs. 31 %, oplyser, at kønspektivet ikke har været tænkt ind. 3 projekter svarer hhv. "ved ikke" eller har ikke oplyst herom (8 %).

Fortsættelse af projekterne efter projektperioden (forankring)

Størstedelen af projekterne i de tre puljer giver i spørgeskemaet udtryk for, at de har planlagt at fortsætte projekternes aktiviteter efter projektperiodens udløb. For pulje A gælder det for 78 % af projekterne, for pulje B gælder det for 72 % af projekterne, og for pulje C drejer det sig om 80 % af projekterne.

Brugerudbytte

Nedenfor er nogle få af projekterne beskrevet på baggrund af oplysninger i de udfyldte spørgeskemaer, der tyder på, at der har været et positivt oplevet brugerudbytte:

”Ruder Knægt – en målrettet indsats over for drenge med negative skoleerfaringer”. Pulje A

Projektet var rettet mod 10 drenge fra 5 forskellige skoler i Rudersdal Kommune og havde til formål at reducere drengenes negative skoleerfaringer. Aktiviteterne fordelte sig på 4x1 uge og omfattede forskellige aktiviteter, som fx besøg på erhvervsskolernes forskellige uddannelser, førstehjælpskursus, samtaler med UU-vejledere og virksomhedsbesøg. For nogle af drengenes vedkommende har lærerne i forbindelse med projektet kunnet konstatere en større interesse i at deltage i undervisningen og lave lektier. Venskabslementet spiller også en væsentlig rolle i drengenes og forældrenes perspektiv. Projektets fokus var ”undervisningsfremme”.

”Mit liv – mit valg” – Roskilde kommune i samarbejde med Integrationsnet, en del af Dansk Flygtningehjælp. Pulje A.

Projektets formål var at skabe større livskvalitet og mod hos flygtninge- og indvandrerkvinder. Mod til at tage imod nogle af de mange tilbud som samfundet byder på. 30 kvinder har været tilknyttet projektet. Aktiviteterne har omfattet motion, oplæg fra en række ressourcepersoner, besøg i bl.a. Folketing, plejehjem, slagteriskole og intensivt pc kursus. Kvinderne vurderes efterfølgende at være blevet meget mere udadvendte, ringer sammen i weekenderne og går ud og køber ind sammen og har oplevet glæden ved motion. En af deltagerne har sagt, at hun ikke længere vil være på pension og flere er interesserede i jobcenterets oplysninger vedr. flexjob og lign. Projektet havde fokus på integrationsfremme.

”Opkvalificering af jobcentermedarbejdere ift. borgere med psykiske lidelser” – Region Syddanmark. Pulje A.

Projektets sigte var at opstille en model for opkvalificering af medarbejdere i jobcentre ift. borgere med psykiske lidelser samt afprøve, evaluere og udbrede modellen til andre kommuner. Desuden skulle psykiatriens medarbejdere opkvalificeres ift. relevant lovgivning, og der skulle opbygges fælles fokus på det tværsektorielle samarbejde blandt jobcentrenes og psykiatriens medarbejdere. 71 % af de jobcentermedarbejdere der deltog i projektet vurderer, at den enkelte borger med sindslidelser får bedre rådgivning som følge af projektet. 57 % af psykiatriens medarbejdere vurderer at opdateret viden om lovgivningen og de kommunale tilbud har været til gavn for deres arbejde med patienterne. Projektet havde fokus på beskæftigelsesfremme.

”Stop hjemløshed – Ålborg”, SAND. Pulje B.

I Ålborg, på Gl. Torv bag Budolfi kirke, blev der opstillet 13 bronzefigurer af hjemløse i menneskestørrelse. Formålet var at sætte fokus på hjemløshed. Der var et åbningsarrangement, hvor mange af de lokale foreninger, der arbejder med hjemløse, deltog. Det var frivillige i SAND, der stillede udstillingen op. SAND vurderer, at det med udstillingen er lykkedes at give ”almindelige borgere” et mere nuanceret billede af hjemløshed. For de hjemløse frivillige, der deltog i arbejdet omkring udstillingen, mener SAND, at det konkrete arbejde med at stille udstillingen op, uddele informationsmateriale og snakke med udstillingens besøgende har givet dem mod på at deltage i flere udadvendte eller sociale aktiviteter. Projektet havde fokus på social inklusion.

5. Synlighed og kendskab til EU-året 2010

En væsentlig del af det europæiske år i Danmark har handlet om at skabe opmærksomhed om fattigdom og social udstødelse. Styregruppen har tilrettelagt en proces, hvor en lang række aktører har kunnet bidrage. Det har skabt medieomtale i både landsdækkende og lokale nyhedsmedier.

En opgørelse i mediedatabasen Infomedia omfattende landsdækkende og regionale dagblade, lokale ugeaviser, fagblade og magasiner, nyhedsbureauer, radio- og tv-indslag, webkilder og øvrige kilder i perioden 1. januar 2010 - 31. december 2010 giver 778 artikler, hvor ordet *Fattigdomsår* indgår. Det svarer til i gennemsnit 2 artikler om dagen.

Indsnævres søgekriterierne til artikler, hvor ordet *Fattigdomsår* indgår i overskriften, giver resultatet 59 artikler.

Der er ikke analyseret på artiklernes indhold, så der kan ikke siges noget om fx artiklernes længde og kvalitet.

Befolkningskendskab

For at afdække befolkningens generelle kendskab til 2010 som EU's fattigdomsår blandt et repræsentativt udsnit af den danske befolkning bad styregruppen analysebureauet MEGAFON om at gennemføre en befolkningsundersøgelse af kendskabet til det europæiske år. Undersøgelsen er gennemført med medlemmer af MEGAFON-panelet som en kombineret internet- og telefonundersøgelse i perioden 29. december 2010 til 8. januar 2011. 1438 brugbare interview er gennemført. Af disse stammer 105 interview fra telefoninterview og de resterende 1.333 fra internettet.

Den kombinerede metode sikrer ifølge MEGAFON en meget stor spredning inden for målgruppen. Metoden sikrer samtidig en højere grad af repræsentativitet end en undersøgelse udelukkende baseret på internetinterview, da befolkningsgrupper med en lavere internetpenetration end den generelle befolkning, får mulighed for at deltage i undersøgelsen via telefoninterview.

Resultatet viser, at 19 pct. af den danske befolkning (personer over 18 år) har angivet 2010 til at være EU's fattigdomsår. Med ca. 4,2 mio. borgere i denne aldersgruppe svarer det til 800.000 personer.

Ifølge MEGAFON's fremgangsmåde er respondenterne blevet bedt om at angive, hvilket tema EU har udnævnt år 2010 til. Respondenterne er blevet præsenteret for 6 valgmuligheder, som angivet nedenfor. Svarmulighederne er blevet vist/oplyst randomiseret, dvs. i forskellige rækkefølge fra interview til interview.

1. Europæisk år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse
2. Europæisk år sundhedsfremme og livskvalitet
3. Europæisk år for bedre arbejdsmiljø
4. Europæisk år for lige adgang til uddannelse
5. Europæisk år for sikring af børns rettigheder og vilkår
6. Ved ikke

Respondenterne har ikke haft mulighed for at se samtlige spørgsmål før svarafgivelse og er således ikke blevet "hjulpet" til svaret. For at kunne kontrollere for eventuelle "gæt" i forhold til de 6 valgmuligheder, er der i spørgsmål 2 spurgt til, hvor meget man har hørt, set eller læst om år 2010 som EU's fattigdomsår? Her har respondenterne haft følgende valgmuligheder:

1. Har hørt, set eller læst meget
2. Har hørt, set eller læst en del
3. Har hørt, set eller læst lidt
4. Har ikke hørt, set eller læst om
5. Ved ikke

I tilfælde af, at respondenterne i spørgsmål 1 har angivet Europæisk år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse som tema for år 2010, men i spørgsmål 2 har svaret *har ikke hørt, set eller læst om*, er disse respondenter trukket fra andelen af personer, der har angivet år 2010 med korrekt tema. Som anført indledningsvist er det samlede resultat 19 pct. svarende til 800.000 personer som uhjulpne og ved ikke at gætte har angivet 2010 som europæisk år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse.

Befolkningens generelle kendskab til udvalgte kampagneelementer så som åbningskonferencen i marts 2010, afslutningskonferencen i november, Børnerådet og Undervisningsministeriets stilekonkurrence, Den Alternative Fattigdomskonference, Rådet for Socialt Udsattes konference "De Fattiges Ret", NGO-kampagnen Stopfattigdom.nu, div. Youtubeklip om fattigdom, debatpjecen om fattigdom og social udstødelse, pjecen med livshistorier om fattigdom og social udstødelse og årets logo har været på 3-7 pct. afhængig af aktivitet, svarende til i størrelsesordenen 126.000-311.000 personer.

Særligt NGO-kampagnen Stopfattigdom.nu, som modtog tre af de 38 bevillinger fra ansøgningspuljen, har skabt stor synlighed blandt befolkningen. Således har ca. 7 pct. af den voksne danske befolkning - svarende til ca. 301.800 personer - set, hørt eller læst herom, hvilket gør denne aktivitet til det mest synlige enkeltelement i løbet af året.

Der har ikke været opstillet konkrete mål for kendskabet til de enkelte kampagneelementer..